

SKOVIR

LETO II.

LJUBLJANA, DNE 6. APRILA 1929.

ŠTEV. 7.

I haja vsako drugo soboto — Stane četrtletno 10 Din itd. — Posamezna številka 2 Din.

Za inozemstvo letno: za Ameriko 1 dolar, za Francijo 25 frankov, za Nemčijo 4 marke.

Pisma za uredništvo in upravištvo na: Ljubljana, poštni predal 279. Ček. račun št. 10.995.

*Hitro zbežimo, hitreje tecimo,
Amorja malo za nos potegnimo!
Pa glavec mali že gleda na nas,
puščice ostre vise mu raz pas.*

*Lok poniglavec pripravljen drži,
kri nam po žilah hudó valovi.
Malo za šalo te dalje bezljamo,
končno pa rade ujeti se damo.*

Ahaclnova kronika

Al nej uđ mraza vam kva spet guflam,
ku se april zdej tku špila iz nam?
Komej gork sonce nas mal je zazjal,
že se vse škp je k vragovam pelal.

Zlodjev april nas za osle ima,
s snegam nas mrzlem pu ksinh čola.
V Tibuli tih ku na britol je tko,
pare zaljubljene zebe prehdo.

V šoli.

Učitelj razpravlja v šoli o opici ter opozori otroke na sličnost med človekom in opico. Čez nekaj časa vpraša enega izmed učencev, katera žival je človeku najbolj podobna.

Učenec (v zadregi): «Človeku najbolj podobna je — svinja.»

Učitelj: «Kdo pa ti je to povedal?»

Učenec: «Moja mati večkrat pravi, da sem takšen kakor prašič...»

Jedrnatu.

Gospodar (služkinji): «Recite moji ženi, da sem šel zajtrkovat v restavracijo in da naj ne čaka z večerjo, če me opoldne ne bo k obedu!»

Strašno orožje.

Gospod: «Zakaj prav za prav poiete?»

Gospodična: «Da ubijem dolgčas.»

Gospod: «No, veste kaj, s strašnim orožjem ste se spravili nadenj...»

Heca pa zmiram še dost je u Iblan,
zmiram kak šmorn kje pride na dan,
de se naš folk pol bigeca na čmo,
goflo iztresa in pase uko.

Ito je Rino nesreča trofíla,
ku se iz avta je u grabn zvrnila.
Čajtngje vlik prov ud tga zdej pišéja,
storje grozanske iz prstu vlečéja.

V Bevgrad zamurkla je tancat pršlá,
vlike špasetlne Bevgrad vs ma;
koža izbiksana tko ma močnó,
de se moj škorn še svetu ni tko.

Kokr kralica sprejel sa ja lde,
slava se piše na jejno ime.
Z vsh jo plati prhajájo zijat,
kufre clo hodja ji lde odperát.

Ona tuđ kaže prelep jm soj beš,
štiklc za štiklcam vse je hdo feš.
Kaže pa zrovn svoje bele zobe,
k črna se usta na smeh ji drže.

Kakr gvareja, tuđ bela Iblana
Bekrco črno bo zjala zaspana.
Zdevjo pu gasah spet «živja» kričal,
dovh se že nisa Iblančan zdívjal.

Žov pol štrašansko pr srceh bo nam,
Pepca bo z Bevgrada rajžala dam.
Z vinam se mogl ma spet napojít,
k nam nč «živja» nker mogl upít.

Orehi čudodelniki.

Težavne zadeve s štoklo pri Cimbrekovih. Polna hiša žensk, pa nobena ne zna pomagati. Cimbrek se razjezi, požene vse ženske iz sobe, vzame jerbas in prične stresati orehe po tleh.

Žene (skozi okno): «Cimbrek, ali si nor? Kaj pa razmetavaš?»

Cimbrek: «Nore ste ve! Ko bo dete zagledalo orehe, se bo hotelo z njimi igrati, pa bo takoj ušlo štokli.» Kakadukalo.

Razočaranje.

Zakonski mož pride izjemoma trezen in zgodaj zvečer domov ter najde svojo ženo v trdnem spanju. «Glej ga vraga! Prav danes spi!»

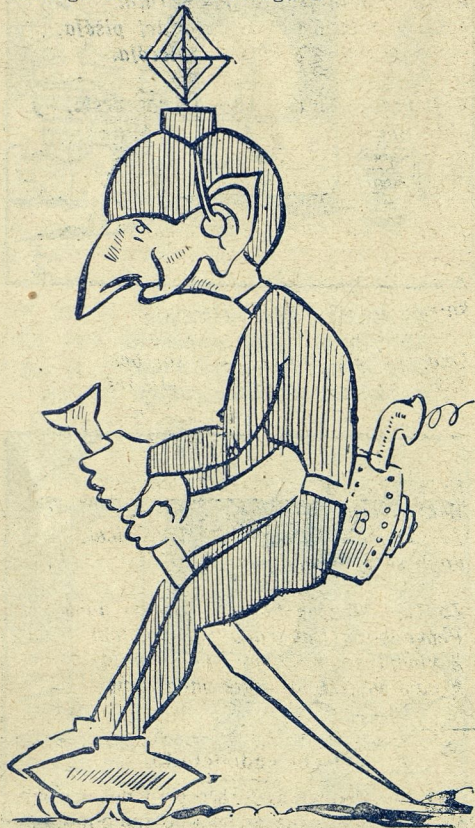
Pri spovedi.

Spovednik: «Ali se fantje kaj ozirajo za teboj?»

Dekle: «Ne vem, ker nazaj ne pogledujem; ampak od spredaj me res radi gledajo.»

Ljubljčan čez tristo let

Živimo v dobi neprestanih iznajdb. Z iznajdbami pa se razvija tudi človek, ki se z veliko brzino prilagaja danim razmeram. Bodoči človek bo imel slabotno telo, ker ne bo potreboval telesnih moči, pač pa mu bo rasla glava, ker se mu bodo zaradi obsežnega duševnega dela večali možgani.

Tako bo čez 300 let, to je leta 2229., Ljubljčan, ako ga ne bodo prej gostilne razirale z zemske površine, dosegel ideal tedanjega človeka, kakor ga vidimo na naši sliki. Glava mu bo tehtala skoro toliko kakor ostalo telo, ker bodo v njej neizmerni možgani. Krasil mu bo glavo naglavni radijski aparat s slušaljkama na ogromnih uhljih, ki se mu bosta razvila do te velikosti zaradi neprestanega napetega lovljenja radijskih glasov v prometnem ropotu in šumu vele mesta Ljubljane.

Zob bodoči človek ne bo imel več, ker jih zaradi vživanja kemične hrane ne bo potreboval.

Njegov nos bo ogromen rilec, ki se mu bo razvil v te dimenzije tekom treh stoletij zaradi neprestanega vohanja smradu iz plinske peči, ki jo nosi na hrbtu, da se sproti greje.

Bodoči Ljubljčan bo tako peč še posebno potreboval, ker bo v njem še tla senco spō-

mina na oštarije, ki so sedaj na svetu edina zadeva, ki lahko Ljubljčana temeljito ogreje. Alkohola namreč čez 300 let ne bo več. To, da se bo na avtomobilskih čevljevih včasih malo nesigurno porival po ulicah vele mesta Ljubljane, bo Ljubljčanu grozno všeč, saj bo še podzavedno čutil, kako prijetno so včasih ponoči vozili naloženo barko domov njegovi pradedi.

Palico bo potreboval bodoči človek za oporo, da se v gneči ne bo zvrnil in da bo sem in tja podprl glavo ter njene velike in težke možgane, ki mu bodo tiščali siromašno telesce k tlom.

Želodca gospod bodočnik tudi skoro ne bo imel. To bo za Ljubljčana zopet huda zadeva, ker bo v njem še živelo podzavedno hrepeneje po kranjskih klobasah.

Najbolj razširjena bolezen v Ljubljani bo atavizem. Kako tudi ne, ko bodo Ljubljčani brali zgodovino o oštarijah, kranjskih klobasah in o tistih prijaznih ljubljanskih kletvicah.

Sedem temeljnih resnic.

Župnik: «Ne boš dobila spovednega listka, če ne poveš šestih temeljnih resnic.»

Dekle: «Gospod župnik, saj jih je že kar sedem!»

Župnik: «Kako? Katera pa je sedma?»

Dekle: «No, ta, da ne dobim listka, če onih šestih ne povem.»

NA SODIŠČU.

Sodnik: «Zakaj ste tako premikastili tožitelja?»

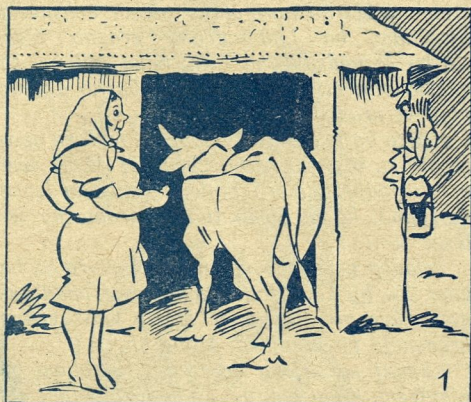
Obtoženec: «Saj je on to sam želel.»

Sodnik: «Ne bodite nesramni!»

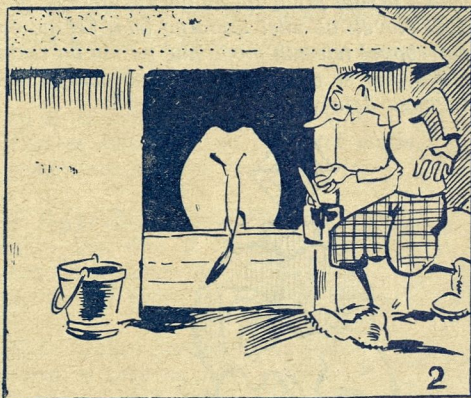
Obtoženec: «Gospod sodnik, to je gola resnica. Sedela sva skupaj v gostilni. Naenkrat me je začel zmerjati, jaz sem ga prijel in dvignil v zrak. Tedaj mi je pa rekel: 'Ali me ne boš hitro izpustil?' No, in jaz sem ga ubogal...»

ZGODBE KUCHARICE MICE

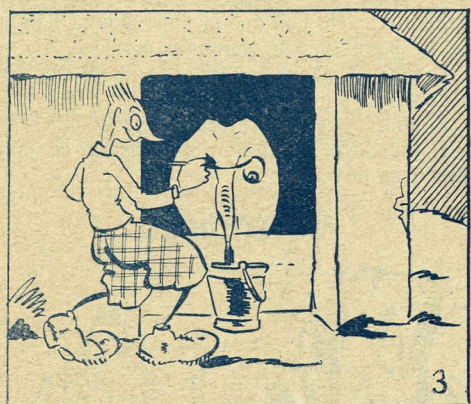
KRAVJI SLON.

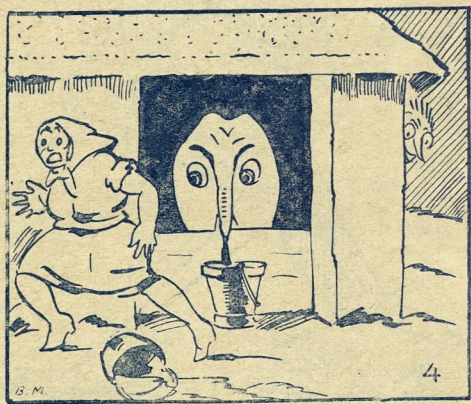
Domov je Mukljo s paše Mica
prignala blaženega lica.
Za hlevom pa Matic čepi,
naklep mu v glavi grd roji.

Ko Mica v hišo odštrklja,
Matic pred kravo primandra,
dolg viha nos na vse strani
in zlobno, mrha, se reži.

Iz kangle čopič ven privleče,
po Muklji barvo hitro meče.
Falotu strašno se mudi,
da Mica ga ne prehiti.

Ko Mica spet se je vrnila,
jo groza vso je napolnila:
več Muklje pridne v hlevu ni,
iz hleva rilec slon tišči.

Oba sta mojstra.

Veselin koraka po cesti.

Prav dama, ki je vozila svoj avto, ga je morala prevrniti. Veselin kolne ko Madžar.

Dama prav tako.

«Vaša nerodnost je kriva, gospod. Vozim se z avtom že pet let in celó nagrado sem že dobila pri tekmi»

«Tudi jaz nisem začetnik. Že trideset let znam hoditi,» mrmra Veselin.

Brez priložnosti.

«Ne, Jurče,» se huduje mamica, «ena torta je zate dovolji.»

«No, vidiš, kako si smešna,» ugovarja nađebudni sinko. «Prej si mi vedno govorila, naj se učim dostojno jesti, a prilike za vaje mi ne daš...»

Raztresenost.

Gospodinja: «Torej, Tilda, ako bo kdo prišel, mu reci, da sem šla na sprehod.»

Služkinja: «Razumem, gospa. A kaj naj rečem, če ne bo nikogar?»

Vzoren postrešček

Gospoda Mrakovca je vodila pot iz Maribora v neko malo mesto kranjske dežele. Ker se nahaja hotel, katerega so mu priporočili znanci, daleč od kolodvora, a njegov kovčeg je bil težak, si je Mrakovec najel postreščka.

Postrešček je dvignil kovčeg, pa ga je takoj zopet postavil na tla in dejal gospodu Mrakovcu: «Kajne, gospod, da boste nesli kovčeg nekaj korakov sami, da spravim v red svojo pipo!»

Ker je bil gospod Mrakovec strasten kadilec in je dobro vedel, kako težko je, če si človek zaželi tobakovega dima, je torej vzel kovčeg in ga nesel.

Postrešček je čvrsto korakal ob strani ter iztrkaval pipo. Pipina glava pa je bila vsa zadelana, zato je postrešček vzel iz žepa nož in vrtal, vrtal, dokler ni spravil važnega dela pipe v red.

Premerila sta že precej pota, ko se je spomnil stari, da je zamašena tudi cevka. Počasi, kakor da se ne nikamor ne mudi, je privlekel možak iz žepa žico, s katero je temeljito očistil cevko.

«Tako», je dejal starec, «sedaj vleče!»

Ko je pa hotel nabasati pipo, je opazil, da nima tobaka. Hitro je skočil v bližnjo trafiko, dočim je Mrakovec še vedno potrpežljivo nosil svoj kovčeg.

Slednjič je stari prižgal pipo in baš napravil par krepkih potegljajev, ko sta prispela do cilja.

«No, vidite, gospod,» je menil dobrodušni postrešček, «pa sva srečno prinesla kovčeg. Stane samo dvajset dinarjev.»

Neizmerno kislega obraza je Mrakovec, ki ni bil baš bojevite narave, dal možu denar.

Tedaj pa ga je postrešček pogledal s prostodušnimi očmi in mu rekel prav priliznjeno: «Kaj pa napitnina, gospod?»

Moderen zakon.

A (novoporočenemu prijatelju): «Slišal sem, da imata z ženo ločeni spalnici. Kako pa napravite, če se hočete pomenkovati z njo?»

B: «Zelo enostavno. Požvižgam.»

A: «Kaj pa, če ona zahrepeni po tebi?»

B: «Pride k meni ter me vpraša: možek, ali nisi zažvižgal?»

Poznavalec žensk.

Krišpin Prilizné se že dolgo časa poteguje za roko lepe deklice Magdalene Lenetove, katere mati pa nikakor ne blagovoli dati blagoslova tej zvezi.

«Opustite vsako nadaljnje prizadevanje, gospod Prilizné.» reče grobo, «moje hčerke ne dobite. Moj sklep je nespremenljiv!»

«Kako je kruto za mene,» odvrne zavrnjeni snubec, «da ne izgubim samo izvoljenke svojega srca, nego tudi mladostno lepo taščo!»

«No,» nadaljuje gospa prijazneje, «si bom še premislila. Pridite zopet jutri!»

Dobičkanosen posel.

Tomaz Zguba ima slabo existenco. Pa si ne dela mnogo skrbi, nego odpre nekako skrivno pisarno, kjer obljublja nabornikom oprostitev od vojaške službe za tisoč dinarjev.

Možak stori takole: pred naborem pobere tisočake in čaka, ne da bi mignil s prsti. Če je naborna komisija nabornike potrdila, Tomaz vrne denar, sicer ga obdrži...

BREZ VARANJA NI ŽIVLJENJA.

«Strašno dolgočasno je pošteno življenje! Na vsak način se bom morala ločiti od moža in poročiti tega bogatega starca, da se bom potem z njegovim avtomobilom vozila k svojemu prejšnjemu možu in lahko starca varala...»

PISMO MODERNE KRATKOKRILKE PRIJATELJICI

Draga Vanda! Včeraj sem postala stara petnajst let in sem torej prava dama. Sedaj me mama ne bo smela več sekirati zaradi mojih nazorov o kinematografu. Kino je najsijajnejša iznajdba. Jaz, papa in mama imamo glede filmov vsak svoje posebne nazore, ki jih skušamo vsak po svoje uveljaviti.

Mama se opaja s filmanimi romani, ki jih je svoječasno brala v «Gartenlaubi». To je za stare dame tudi najprimernejša zabava. Meni je skrajno neprijetno, kadar vidim pri pikantnih prizorih pred belo steno v kinu toliko starih ženic. Sladko zaljubljenost naj bi pripustili mladini. Če je človek star petnajst, šestnajst let, je najbolj dovzeten za erotiko. Z dvajsetimi leti je že itak konec, pravi moja dvajsetletna sestrična, ker v tej starosti ni za mladenke nič več novega.

Vsekakor zelo nazadnjaško je od mame, da me sili k «Peterčkovim poslednjim sanjam», «Krojačku junačku» in podobnim popoldanskim nedeljskim predstavam v našem gledališču. Ne boleham še v toliki meri za nervoznostjo, da bi morala posluževati se uspavalnih sredstev. Erotične filme mi je mama, seveda, zabranila. Žal, naši profaksi tudi niso manj nazadnjaški. Prekrasni so tisti filmi! Saj čitaš v naših časopisih včasih oglase: «Velepikantno! Tragedija propadle deklice! Napeti ljubavni prizori!...» Že čitanje takih oglasov je polno užitkov. Veš, večkrat sledi potem tudi razočaranje, ker oglasi govore eno, filmi pa nam pokažejo drugo.

Me smo iz protesta proti nazadnjaškim nazorom ljudi iz prejšnjega stoletja ustanovile damsko društvo «Amor». V naše društvo se sprejemajo samo članice, ki niso stare nad sedemnajst let. Vsakokrat, kadar se predvaja kak pikanten film, mora ena članic poslati vsem ostalim članicam vabila na proslavo rojstnega dne, da se lahko odstranimo od doma.

Takih metod pa se ne poslužujemo samo me, kakor sem že opazila pri papanu. Tudi ta dobi redno, kadar prinese pismo noša meni vabilo, podobno vabilo od kakega sportnega kluba, pevskega društva itd. V resnici pa gre potem v kino. Mene nikdar ne vidi, ker sedimo v

loži, kajti me imamo že svoje kavalirje.

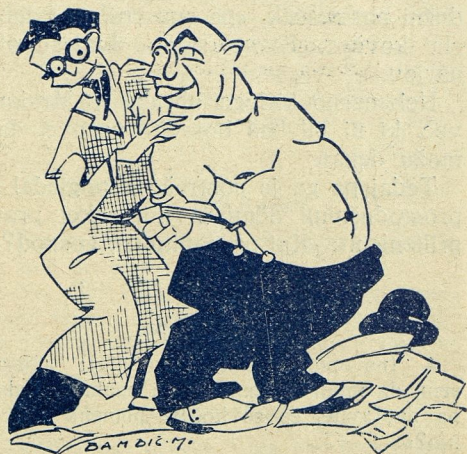
Mene je društvo izvolilo za tajnico. Zato študiram sedaj slovenski ekspresionizem, da bom znala tako pisati, da ne bo noben nepoklicanec razumel naših protokolov. Seveda, se mi potem včasih zgodi, da sama ne razumem svojih spisov. Pa nič ne dene, saj se podobno dogaja celo pri naših umetnikih, kakor mi je rekla sestrična.

Če ne bi bil Maribor premalomesten, bi poslale iz Ljubljane k Vam zastopstvo, ki bi Vam ustanovilo podružnico «Amorja». Če me boš ob počincih kaj obiskala, te bom uvedla v naše društvo in ti bom pokazala svojega kavalirja, slikarja trinajste generacije. Da je to resničen umetnik, se mu že vidi iz širokokrajnega prerijskega klobuka, čudno zavozlanega robca (namestu kravate) in iz njegove širokogrudne govorice.

Naj živi društvo «Amor». Prsrčno te pozdravlja tvoja Asta.

P. S. Moja sestrična je sicer rekla, da moj kavalir kot umetnik prenese premalo vina in da je njegova širokogrudnost bolj kranjske sorte. Veš, moja sestrična, čepravi je starejša, nima pojma o ljudeh, ki nosijo več moderne luči slovenskemu narodu.

PRI ZDRAVNIKU.

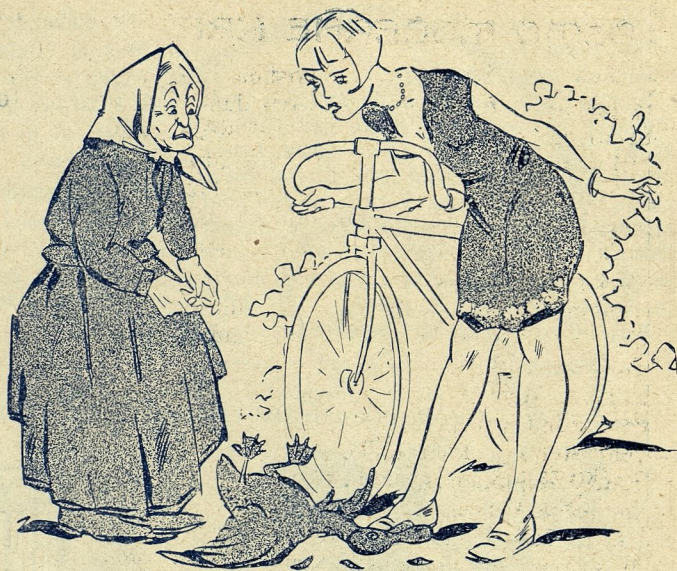

Zdravnik: «Ali želite več zdravnikov?»
Pacient: «Kaj ne, potem bi lažje drug na drugega valili krivdo...»

KOLESARKINA NEZGODA.

«Mati, ali je to goska
ali raca?»

«Najprej plačajte, po-
tem Vam bom pa pove-
dala...»

Uveljavila je svoje urline

To zgodbo bom imenoval velikonočno, čeprav se je menda zgodila na cvetni pone-deljek. Ker niti to ni gotovo, bom rajši rekel, da je nekega dne stopila pred direktorja bara «Pariška noč» lepa mlada dama.

«Prosila bi Vas za prijaznost...»

«Izvolite, milostiva», je menil direktor.

«Rada bi nastopila v Vašem baru kot ple-salka v kozaških plesih — da odkrito go-vořim, namesto gospodične Elvire.»

«Ljuba gospodična, kaj pa mislite? Saj niti ne vem, ali obvladate težavne kozaške plese.»

«Dovolite, da Vam vse povem, gospod di-
rektor. Najbrže me niste razumeli. Želim
nastopiti samo nočoj v vlogi gospodične El-
vire. Seveda ne zahtevam te prijaznosti od
Vas zastoj. Za odškodnino Vam ponudim
tisoč dinarjev.»

«Ni sicer moja navada, da bi tako nena-
doma spreminjal osebe. Pa naj bo, milostiva.
Vloga ni baš pretežka in zunanost gospo-
dične je prav prikupna.»

«Vlogo znam dobro, gospod direktor!»

«Torej drevi...»

*

«Sedajle bo nastopila Elvira», je pomislil
Milan Pelin zvečer v loži bara in gledal na
parket. Čakal je na nastop nje, zaradi ka-
tere je vsak večer prihajal v bar. Mala El-
vira sicer ni bila kakšna posebna lepotica,
toda Milanu ni šlo za to. Že eno leto je po-
ročen, pa si želi spremembe.

Končno je prišla na vrsto točka, ki bi jo
morala odplesati in zapeti Elvira. Milan je

prijel za kukalo, toda skoro je omahnil od
presenečenja. Kaj ni to Vera, njegova žena?
Kratko krilce, gole noge... Nekaj časa je
domneval, da ga vara le izredna podobnost,
ko pa je zapela svojo pesmico živahno in
z zanosom, je vedel, da ga oči ne varajo.
In kako lepa je Vera! Nikake primere ne
vzdrži z njo Elvira.

Pred izhodom je z resnim obrazom čakal
Milan na Vero.

«Kaj, ti si tu?» je menila žena z na-
smehom.

Čutil je, da bi igral klavno ulogo, če bi
se delal užaljenega junaka. Zato je opustil
resnost in napravil obraz, kakor da se hoče
pošaliti.

«Odkdaj so te pa začele mikati plesalne
težnje?»

«Ne, nikakor nimam namena, ostati pri
tem poklicu, nego sem hotela samo enkrat
napraviti poskušnjo, kdo ima več privlačne
sile, jaz ali Elvira... Ploskanje občinstva
mi je povedalo vse. Elviri še niso ploskali
nikdar.»

«Kakšen smisel ima vse to?»

«Kakšen smisel?» odgovarja Vera. «Če bi
me ti varal z lepšo in duhovitejšo žensko,
bi ti morda odpustila. Toda to bitje... To
je zame razžaljenje! Sramuj se! Moj po-
klon, gospod!»

Gledala sta se nekaj časa molče. V ve-
likem plašču, ki jo je vso pokrival, z raz-
burjenim obrazkom, v katerem sta se svetili
očesci kakor dva diamanta, je bila Vera
očarujoča.

«Moj voz čaka. Dovolj vsaj, da te popeljem domov!»

«Zaradi mene, gospod!»

Stopila je v voz in sedla molče v kot. Milan se je potopil v globoko razmišljanje. Koliko ljudi ga zavida za ta diven ženski stvar! Kako se je mogel lotiti Elvire! Sicer pa še ni nič zgubljeno. Vera je še tu. Vonj njenega diskretnega parfema ga je mamil. Dozdevno je spala. Zakašljaj je malo — ona se ni ganila. Tedaj se je nagnil nad njo in jo poljubil.

Vera je odprla oči ter se obrnila v stran.

«Ne ljubim te več! Pusti me pri miru!»

Mož ni odgovoril.

«Kako si neroden!» je nadaljevala. «Klobuk si mi ves pomečkal.»

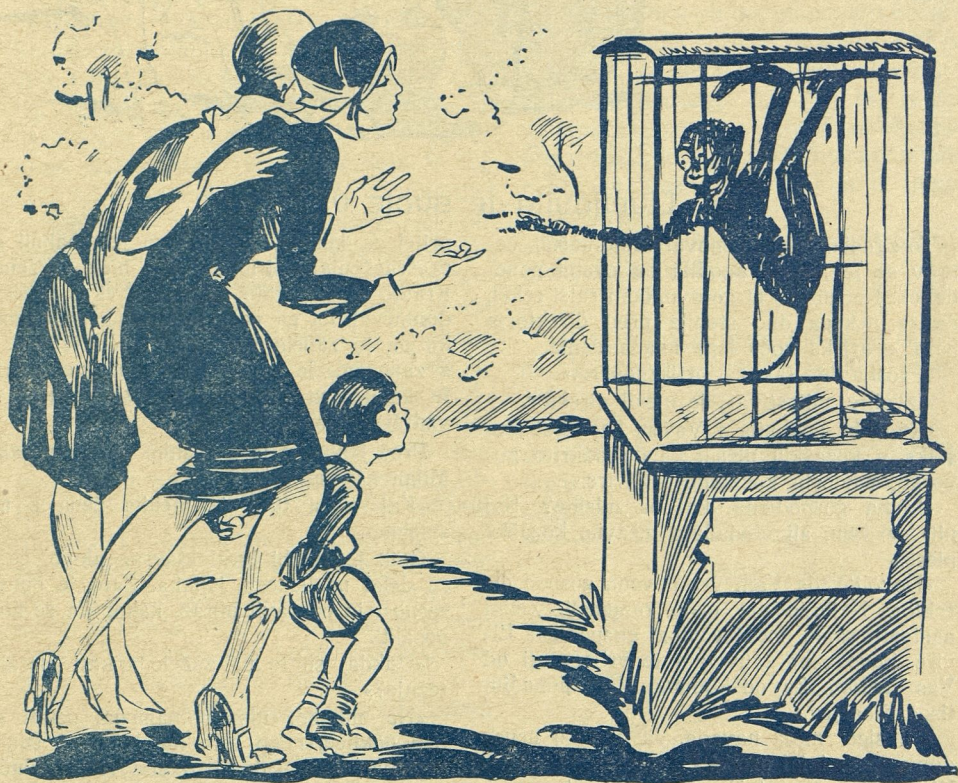
Milan jo je brez nadaljnjih besed prižehl strastno nase.

Vera je čutila, da je absolutno zmagala.

«Veš, Milan,» je dejala Vera, ko sta prispela domov, «koliko me je stal današnji večer? Tisoč dinarjev! Ne počenčaj-torej neumnosti, če nočeš, da te spravim na beraško palico.»

Frumencij.

V BODOČEM ZOOLOŠKEM VRTU V LJUBLJANI.

Opica: «Največjo zabavo imam ob nedeljah, ko me ves dan obiskujejo sorodniki...»

Razlika.

Kakšna je razlika med kinematografom, radiom in povišanjem plač?

V kinematografu se nič ne sliši, v radiu se nič ne vidi in o povišanju plač se nič ne vidi in nič ne sliši.

Pesnik.

«Ali že veš, da sem postal pesnik?»

«In ni nikakega sredstva proti temu?»

Nič ne dene.

Tast: «Dragi zet, moja hčerka zna prav tako dobro kuhati kakor igrati na klavir.»

Zet: «Nič ne dene, saj lahko hodiva jest v restavracijo...»

Pri sodišču.

Sodnik: «Torej en dan zapore ali pa 100 dinarjev globe. Kaj je vam bolj všeč?»

Obtoženec: «Gospod sodnik, seveda imam rajši, če mi daste tistih 100 dinarjev...»

GALERIJA NAŠIH
JAVNIH DELAVCEV
V KARIKATURAH.

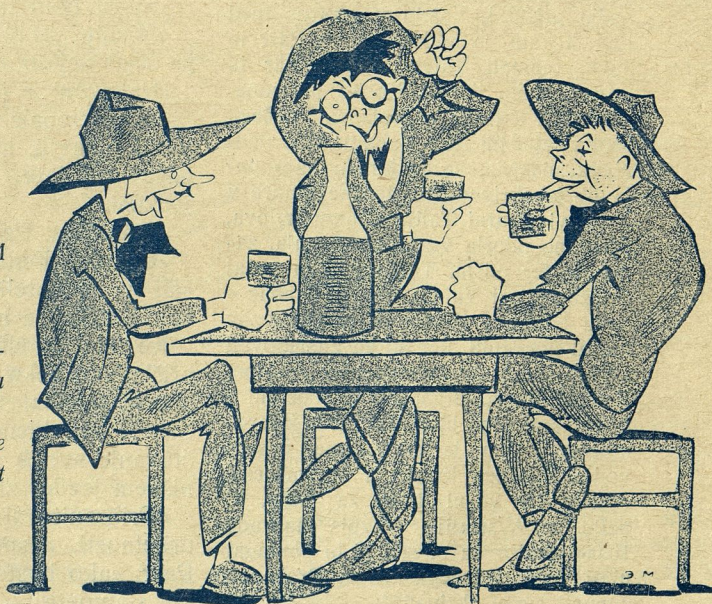
Matej Hubad,
ravnatelj konservatorija
v Ljubljani.

PRI TRADICIONALNEM
REŠEVANJU SLOVEN-
SKE KULTURE.

Kuštroslav: «Kaj pra-
viš, ali ni moja slika
«Kaos» kolosalna?»

Kozobrin: «Da, kar se
kaosa tiče, je naravnost
popolna ...»

SKRIVNOST RDEČEGA KROGA

Detektivski roman.

XIII. nadaljevanje.

Kratka dosedanja vsebina: Policijski inšpektor Parr in privatni detektiv Yale se zama z trudita, da bi razkrinkala tako zvani Rdeči krog, tolpo izsiljevalcev, ki pošilja bogatim izsiljevalna pisma, označena z rdečimi krogli. Kdor ne plača izgubi življenje. Žrtvi Rdečega kroga sta med drugimi veleposestnik James Beardmore in prekupčevalec Feliks Marl. Skrivnostni pojav mlade in lepe Talije Drummondove, v katero se je zagledal Jack, sin umorjenega Jamesa Beardmoreja. Talija izgubi službo pri veleposestniku Froyantu zaradi tatvine in stopi v stike z Rdečim krogom, na kar ji skrivnostni voditelj Rdečega kroga preskrbi službo v Brabazonovi banki. Brabazon je tudi član Rdečega kroga. Vsi člani se pokoravajo volji svojega vodje, ki ga ne poznajo, a se tudi med seboj ne poznajo. Froyant je plačal Rdečemu krogu terjano vsoto, da si reši življenje. Denar je moral izročiti detektivu Yaleju, kamor je prišel poni odposlanec Rdečega kroga. Odposlanca so čakali policijski inšpektor Parr, Jack Beardmore in privatni detektiv Yale. Toda odposlanec je na premeten način prišel k Yaleju v pisarno med tem, ko sta na hodniku stala Parr in Jack, omamil Yaleja, vzel denar in neznanokako izginil. Ko so po ponesrečenem lovu na odposlanca Rdečega kroga zapustili Parr, Jack in Yale slednjega pisarno, se je kmalu nato pojavila iz skrivnostne stenske omare v Yalejevi pisarni Talija Drummondova, previdno odprla vrata stanovanja, zaklenila ter odšla. Talija je bila sedaj uslužbena pri Yaleju, ker je Brabazonova banka propadla in je Brabazon moral pobegniti, ker so ga zasledovali zaradi suma, da je v zvezi z umorom Feliksa Marla. Brabazon je pobegnil v neko zapuščeno hišo, last Jacka Beardmoreja. Tam je Brabazona posetil vodja Rdečega kroga in mu prinesel obleko ter vozni listek za ladjo, ki pelje v Avstralijo. Razpis nagrade 10.000 funtov za onega, ki bi pomagal ujeti vodjo Rdečega kroga. Brabazon zapusti svoje skrivališče.

Bil je zelo ličen Brabazon, ki je uro pozneje, noseč ročno torbo, previdno stopil skozi vrtna vrata v noč. Odbrite obrvi so povzročile tako čudovito spremembo, da je Brabazon šel nespoznan mimo enega številnih kriminalnih uslužbencev, ki so ga iskali.

Vzel si je sobo v nekem malem hotelu v bližini eustonskega kolodvora in šel spat. To je bila po enem tednu prva noč mirnega spanja.

Naslednjega dne je ostal v svoji sobi, ker si podnevi ni upal na ulico, po večerji pa se je podal na sveži zrak. Njegovo zaupanje je raslo in bil je prepričan, da bo na ladji ušel ostremu očesu detektiva. Izbral si je manj prometne ceste in ko je šel mimo muzeja, je videl na plakatni tabli novo nalepljen lepak. Obstal je in čital.

Med tem, ko je bral, je dozorela v njem misel. Deset tisoč funtov in oprostitev kazni! Ni bilo še prav nič sigurno, da se mu bo naslednjega dne posrečilo uiti. Verjetneje je bilo, da ga bodo prijeli. Njegovi podatki bi gotovo dovedli do uničenja Rdečega kroga.

«Storil bom tako», je rekel glasno.

«Mislim, da bi bilo to modro početje», je dejal nekdo za njegovimi hrbtom.

Brabazon se je naglo obrnil.

«Mal, krepak mož se mu je tiho približal s čevlji, na katerih je imel gumijaste podplate. Brabazon ga je takoj spoznal.

«Inšpektor Parr», je zajecjal.

«Gospod Brabazon,» je rekel Parr, «ali ne bi hoteli iti malo na sprehod z menoj? Saj se ne boste upirali?»

Ko sta stopila v stražnico, je baš prišla ven neka ženska in blede Brabazon ni spoznal svoje bivše nameščenke. Stal je za jekleno ograjo in poslušal naštevaje svojih grehov v mrzlem uradniškem jeziku zapornega povelja.

«Prihranite si lahko celo kopico neprijetnosti, gospod Brabazon,» je menil Parr, «ako boste govorili resnico. Vem, kje stanujete — v Brights-hotelu v Eu-

ston Roadu. Vi ste tjakaj prispeli včeraj pozno ponoči in na ime Thomson ste zabeleženi za prevožnjo na parniku «Itinga», ki bo jutri zgodaj zapustil ladjedelnico Viktorijo.

«Za Boga,» se je začudil Brabazon, «odkodi veste to?»

Parr na to vprašanje ni dal odgovora.

Brabazon je nato povedal vse, kar je vedel, kako je zbežal in se skrnil v hišo ob reki, kako je neznanec zamenjal njegove bankovce s svojimi.

«Povedal vam bom sploh vse, kar vem o Rdečem krogu, in mislim, da Vam lahko dam podatke, ki bodo dovedli do aretacije neznaca. Biti pa morate zvit. Tujec je zamenjal moje bankovce s svojimi gotovo zaradi tega, ker se je bal, da so številke njegovih bankovcev notirane, toda moji bankovci so vsi serije — E 19 in navedem Vam lahko vse številke.»

«To bo Froyantov denar,» je rekel inšpektor. «Nadaljujte!»

«Onega denarja si ni upal menjati, mojega pa bo skušal spraviti v promet. Vidite, kakšna prilika se Vam nudi.»

Ko so Brabazona zaprli v celico, je Parr poklical Froyanta in mu povedal, kaj se je zgodilo.

«Vi imate denar?» je vprašal Froyant pohlepno. «Pridite takoj k meni!»

«Prinesel ga bom k Vam,» je odgovoril Parr; «toda povedati Vam moram, da to ni Vaš denar, čeprav so to bankovci, ki ste jih Vi dali za Rdeči krog.»

Pozneje je Parr pojasnil Froyantu položaj. Koščeni mož ni poskušal skriti svojega razočaranja, zakaj menil je, da je brezpomembno, po kakšnih okoliščinah je prišel Parr do bankovcev. Bil je uverjen, da ima pravico do tega denarja. Po kratkem prizadevanju ga je Parr vendarle prepričal o nasprotnem, na kar je Froyant govoril mirno o zadevi. Nenadoma pa je vprašal Parra: «Ali imate številke bankovcev, ki jih je dal Brabazon Rdečemu krogu?»

«Imam,» je menil Parr, «vsi so ene serije.» Parr je naštel številke in Froyant si jih je zabeležil.

Parrova mati.

Jack Beardmore je slišal o Brabazonovem zaporu in se je takoj odpeljal v policijski prezidij, da poišče Parra.

«Gospod Parr je sedajle doma v Stamford Avenue,» je dejal Jacku službujoči policijski uradnik.

Razen naravnega zanimanja za Rdeči krog ni imel Jack nikakega drugega povišja za razgovor z inšpektorjem Parrom. Jack je poslal svoj voz domov, kajti čutil je potrebo gibanja, da bi okreplil svojo energijo. Podal se je skozi temni park, da bi skrajšal pot proti domu, pri tem pa se ga je lotila radovednost, kakšno pač mora biti domače življenje pri Parrovih. Jack ni vedel, kje je Stamford Avenue.

Dosegel je zapuščen del parka, ko je zaslišal za seboj korake. Obrnil se je, a ni videl nikogar. Pospešil je korake.

Sedaj ni slišal ničesar več, vendar se mu je zazdelo, ko se je ponovno obrnil, da je zapazil nekega moškega. Ko je obstal, je razločno videl, da neznanec tudi stoji. Bil je v dvomu, kaj naj stori. Kmalu potem pa je zagledal pred seboj počasi korakajočo postavo stražnika. Takoj je začutil olajšanje in ko se je obrnil, ni bilo neznanca nikjer več. Skušal si je vtisniti v spomin podobo zasledujočega ga osebe. Njegov neznan zasledovalec je bil vsekakor male postave in mlad.

Jack se je podal proti stražniku in ga vprašal po Stamford Avenue.

«Stamford Avenue? Oni omnibus tam Vas bo prepeljal tjakaj ali pa lahko prispete na mesto v desetih minutah z avtom.»

Jack je poklical avto. Ali Parr morda ne bo njegove vsiljivosti zavrnil? Kako bo opravičil svoj prihod? Nenadoma pa se je odločil ter se odpeljal k Parru.

Parr mu je prišel sam odpret.

«Le vstopite, gospod Beardmore,» je dejal. «Pravkar sem prišel domov in sem pri večerji. Vi ste gotovo že večerjali.»

«Nikar se ne dajte motiti, gospod Parr. Mene samo zanima, kako ste aretirali Brabazona. Zaradi tega sem Vas posetil.»

Inšpektor je vedel gosta v jedilnico, ko je zdajci obstal.

«Za božjo voljo!» je rekel.

Jack se je začudil, kaj je Parra tako nenadoma spreletelo.

«Ali Vam bo prav, če Vas pustim tu malo čakati?» je vprašal Parr.

Prvič, odkar pozna Jack policijskega inšpektorja, ga je videl v zadregi.

«Moram poprej svoji stari teti, ki stanuje pri meni, povedati, kdo ste,» je pojasnjeval Parr. «Teta ni vajena posetov. Kakor veste, sem vdovec in moja teta vodi gospodinjstvo.»

Hitro je stopil v jedilnico in zaprl vrata.

Ena do dve minuti sta prešli. Jack je slišal hitro premikanje v sobi in potem je Parr zopet odprl vrata.

«Vstopite, gospod!» Parrov rdeči obraz je bil še bolj zardel. «Sedite in oprostite mi, da sem Vas pustil čakati.»

Prostor, v katerem se je nahajal, je bil okusno opremljen. Jack se je jezil sam nad seboj, da je pričakoval nekaj drugega.

Parrova teta je bila stara raztresena dama in je menda povzročala Parru mnogo skrbi, kajti Parr ni obrnil niti očesa od nje, ko se je premikala po sobi, in komaj je začela govoriti, jo je že prekinil.

«Upam, da boste že oprostili nered pri nas, gospod B—b—b—»

«Beardmore», ji je pomagal Jack.

«Jaz nimam stanovanja v takšnem redu, kakor je to znala storiti mati,» je menila tetka.

«Seveda ne, seveda ne, tetka», jo je hitro prekinil Parr. «Malo raztresena,» je mrmral. «No, kaj ste hoteli vedeti, gospod Beardmore?»

Jack je smehljajoč se opravičeval svoj poset.

«Rdeči krog je tako zamotana zadeva, da imam vsakega novega aretiranca na sumu, da je glavna oseba,» je rekel. «Ali mislite, da nam bo aretacija Brabazona pomagala razkrinkati lopove?»

«Ne vem,» je počasi odgovoril Parr. «Zelo mala je verjetnost, da nam bo Brabazon kaj mnogo koristil. Sicer pa sem poslal tja svoje lastne ljudi, da bodo pazili nanj, in dal sem navodila, da ni-

kakor ne sme jetniški paznik stopiti v njegovo celico.»

«Vi mislite na mornarja Siblyja, ki je bil v ječi zastrupljen?»

Parr je prikimal.

«Ali ne mislite, gospod Beardmore, da je zastrupljenje Siblyja bila največja skrivnost skrivnostnih umorov Rdečega kroga?»

Parr je stavil vprašanje zelo resno, a v njegovem očesu je bil mal blesk, ki ga je Jack opazil.

«Vi se smejete,» je menil Jack? «Zakaj? Naziranja sem, da je bilo zastrupljenje skrivnost. Ali ne mislite tudi Vi tako?»

«Gotovo,» je rekel inšpektor. «V gotovem ozirju mislim, da bo zastrupljenje Siblyja mnogo važnejši činitelj pri končni aretaciji Rdečega kroga kakor zapor našega prijatelja Brabazona.»

«Ne govorita vedno o zločinih in zločincih,» je dejala tetka ogorčeno. «Res, to mi uničuje živce. Mati bo že vedela...»

«To se razume, tetica. Prav žal mi je,» je dejal Parr hitro in ko je tetka zapustila sobo, je zmagala v Jacku radovednost nad dobro vzgojo.

«Mati mora biti vzgledna žena,» je menil Jack in se zbal, da je zakrivil s tem vprašanjem veliko nerodnost.

Smeh, ki mu je sledil za odgovor, ga je pomiril.

«Da, ona je vsekakor vzgledna; trenutno ne stanuje pri nas.»

«Ali je to Vaša mati, gospod Parr?»

«Ne, moja stara mati,» je rekel Parr in Jack ga je začudeno pogledal.

27.

Nočni strel.

Inšpektor je moral biti star blizu petdeset let in Jack je hitro izračunal, koliko let mora imeti čudovita stara mati, ki se še tako živo zanima za zločine in ki se tako razume na red v stanovanju.

«Čudovita dama je to,» je rekel. «Gotovo se zanima tudi za Rdeči krog.»

«Zanima?» se je smejal Parr. «Če bi mati z istim polnomočjem, kakor ga imam jaz, zasledovala tolpo, bi bila ta že pod ključem. Žal, da ni tako.»

Tekom vsega časa razgovora je bila Jacku uganka, zakaj je kljub redu soba napravljala nanj nereden vtis. Toda Jack ni utegnil, udajati se razmišljanju, zakaj inšpektor je bil zelo zgovoren.

«Kaj sličnega že petdeset let nismo doživeli,» je nadaljeval Parr. «Morda Vas bo zanimalo, da je Rdeči krog, kdorkoli je, prvi res organizirajoči zločinec, s katerim je imela policija opravka v zadnjih petdesetih letih. Rdeči krog je mož, ki najbrže nikomur ne zaupa. Njega ne more nihče izdati, ker ga nihče ne pozna. Celo manj pomembni člani tolpe se ne morejo medsebojno izdati, ker sem prepričan, da se ne poznajo ne po imenih ne po videzu.»

Parr je pripovedoval dalje in ura se je bližala že poldvanajstim, ko se je Jack dvignil.

«Spremljal Vas bom do hišnih vrat,» je rekel Parr. «Saj Vaš voz čaka na Vas?»

«Ne,» je rekel Jack, «pripeljal sem se z najetim avtom.»

«Hm,» je menil inšpektor. «Meni se je videlo, kakor da je stal pred vratmi neki avto. Morda je to avto kakšnega zdravnika.»

Odprl je vrata in kakor je rekel, je res stal pred hišo avto.

«Ta voz sem menda že nekoč videl,» je menil inšpektor in stopil za korak naprej. V tistem hipu se je zasvetil v temni notranjosti voza plamen in sledil je oglušujoč pok. Inšpektor je omahnil v Jackove roke in zdrsnil na tla. Že naslednji trenotek je zdiralj neznan voz v blaznem tempu po cesti brez luči in izginil okrog ogla.

Prihitel je stražnik. Jack in stražnik sta dvignila detektiva in ga nesla v jedilnico. K sreči je šla tetka že spat in menda ni slišala ničesar.

Inšpektor Parr je odprl oči in mežikal.

«To je bila huda zadeva,» je dejal z boleznim drgetanjem. Otupal je previdno svoj telovnik in privlekel na svetlo ploščnat kočček svinca. Ko je zagledal Jackov začuden obraz, se je zasmeljal.

(Dalje).

PREŠIROK PLAŠČ GOSPE MIRICE

Naša mlada gospa Mirica je prav takšna, kakor so vse pripadnice nežnejšega rodu. Zato pri šivilji že dobro uro pomerja svoj novi pomladni plašč. Šivilja stoji pred njo kakor mučenica v pratiki ter črta in črta s kredo po lepem svetlem plašču. Mirica se neizprosno ogleduje v zrcalu, dasi končno slovenski del nežnega rodu ni baš preničermuren.

«Tega plašča ne maram! Kako ste ga mogli tako polomiti, gospodična? Kaj ne vidite, da je na ramenih in bokih preširok? Po telesu pa mi pada kakor stara oguljena vreča. Ne maram ga. Konec!»

«Oprostite, gospa, plašč se Vam divno prilega. Ožjega Vam ne morem napraviti, ker je že sedaj preveč napet. Med plaščem in obleko nima niti tanka nit več prostora. Prosim!»

«Tanka nitka mislite? Avto se lahko pelje skozi! Kaj pravim, avto, cel vlak! Zožite mi plašč!»

«Gospa...»

«Zožite mi ga!»

Šivilja pristopi k Mirici in znova vleče plašč na vse strani. V tistem hipu odskoči gumb, ki se je odtrgal.

«Saj pravim, da je plašč že sedaj skoro preozek,» je vzdihnila šivilja.

«Ah, kaj, gumb se je odtrgal le, ker je bil slabo prišit. Le brez strahu mi zožite plašč!»

Zmučena in obupana stoji šivilja pred samoglavo lepoticco.

Starejša dama, ki mora pri šivilji čakati, sedi na stolu in z zanimanjem opazuje dvoboj med Mirico in šiviljo.

«Imate prav, gospa, plašč je preširok v ramenih in bokih!»

Mirica se hvaležno obrne k tužki in reče potem šivilji: «Vidite, gospodična, da ni to samo moja domišljija. Tudi gospa je opazila napake.»

Dama vstane, stopi bliže in se počasi vrti okrog Mirice in šivilje. Končno reče: «Naj ga jaz malo pomerim. Meni bo najbrže prav.»

Šivilja se razveseli: «Dobra misel! Plašč lahko vzamete in bom jaz napravila gospe Miri drugega.» Šivilja že drži plašč, da ga pomaga sleči gospe Mirici.

Mirica pa, kakor da ne sliši ničesar, z licem mrzlim ko led, ne kaže nikake volje, ločiti se od plašča. Tuje dame ne vidi več, pogleda se še enkrat v ogledalu, nekaj mrmra, napravi sladkokisel obraz, se obrne k šivilji in reče: «Če se takole mirno gledam, je plašč prav lep. Prosim, da mi zavijete stari plašč, ker bom ostala oblečena kar v novem...»

Frumencij.

«Dragi Milan, pred poroko si mi vedno prinašal darila, sedaj se me pa ne spomneš več.»
 «Ali si že videla kdaj, da lovec še krmi ustreljenega zajca?»

VARANJE JE RAJ

Mima je lepa, kaj lepa, prelepa mlada gospa! Njene oči so sanjave, pa vendar živahne kakor morje in modre kakor nebo. Kodrasti pšenični lasje, blesteča bela koža, rdeče ustnice, vitko telo in divne nožice.

Pa občutljiva je naša Mima. Kaj je morda bolna? Nikakor ne, nego je samo tako silno nežna. Njo utruji vse! Obiske sprejemati, obiske vračati, poset gledališča ali rajši navadno kinematografa, probiranje nove obleke! Morda ji pa ta utrudljivost samo pristoja.

Skrb za zdravje, za toaleta, za soproga, ki ga na svoj način ljubi, in za mater, ki se vedno giblje okrog nje, je vendar pretežko breme za njene nežne rame.

Prav za prav ljubi Mima le samo sebe in potem denar, to se pravi vse, kar stane denar. K nesreči njen mož Milan nima mnogo denarja. Vendar pa je Mima skromna kakor jih je malo takšnih, in zahteva od moža le najpotrebnejši denar. To se pravi

da je njej zelo mnogo najpotrebnejše. Ali sme ona, Mima, resignirati na svileno perilo, ko človek samo enkrat živi? Ali naj morda opusti letovanje na Bledu in v Rogoški Slatini?

No, pa saj bo Mima univerzalna dedinja bogate tete. A nesreča ne počiva. Nekega dne je prejela obvestilo, da se je teta poročila. Milana je skoro zadela kap, Mima pa se je kmalu potolažila in se delala, kakor da se ni pripetilo nič hudega.

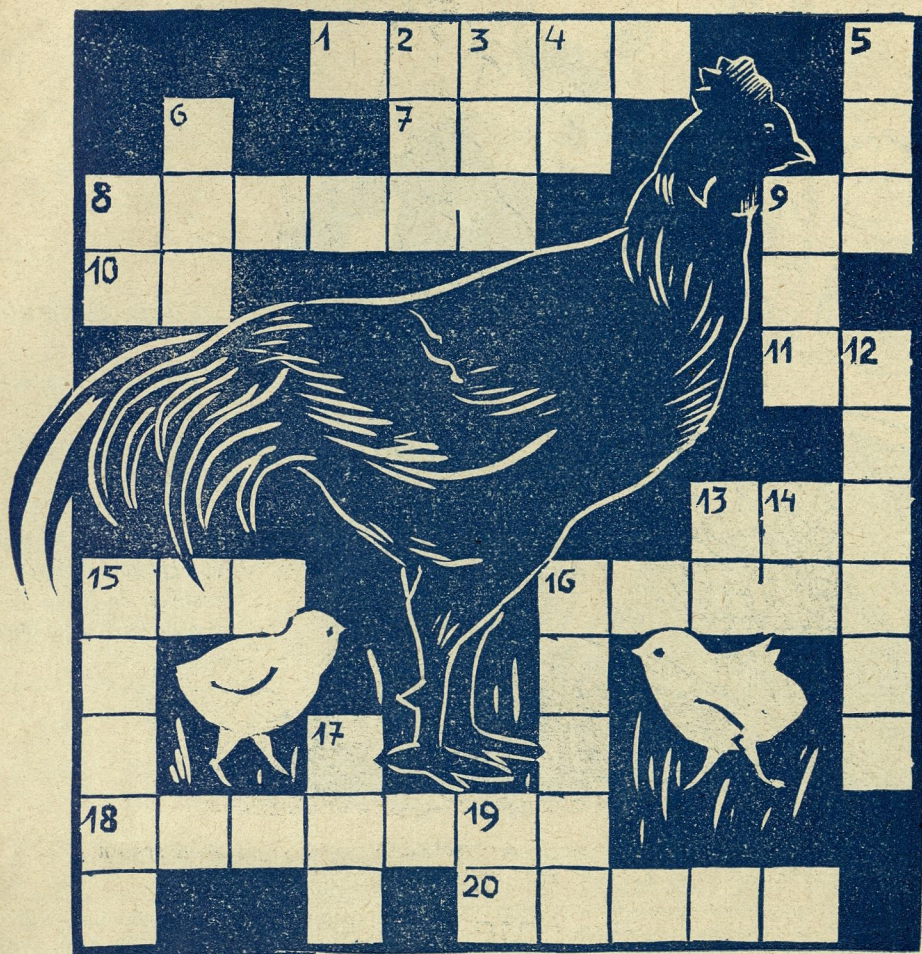
*

Mima je imela skrivnosten razgovor s svojo materjo ter je z zasanjanim pogledom in tihim nasmehom poslušala očitke svoje matere:

«Tega mora biti konec. Tvoj mož ti takega luksusa ne more več dovoliti. Ti ga boš uničila!»

Z mačjo krettno je sklenila Mima roke nad glavo in mirno dejala:

KRIZANKA «PETELIN».

Vod oravno: 1 starorimski cesar, znan po svoji krvoločnosti, 7 glas v tuji besedi, 8 sloveče maloazijsko mesto, 9 predlog, 10 vezalnik, 11 del voza, 13 breztelesno bitje, 15 gospod v turški besedi, 16 opravilo na polju, 18 svetnik-zaščitnik čevljarjev, 20 italijansko mesto na naši strani Adrije.

Navpično: 2 ime grške črke, 3 skupina sorodnikov istega imena, 4 osebno zaimsek, 5 stari oče, 6 bog starogrških pastirjev, 8 pogojnik, 9 važen ud človeškega ali živalskega

telesa, 12 puščava, 13 pritrjevalna besedica, 14 vsakemu človeku do smrti potrebno opravilo, 15 nenadno razburljivo vzvalovanje, 16 sporno jabolko med Poljsko in Litvo, 17 neprijetne živalice, 19 predlog.

Rešitev zadnje križanke. Vod oravno: 1 m. p., 3 starka, 7 akti, 9 orel, 10 sito, 11 alti, 14 arnika, 15 p. t. — Navpično: 1 mak, 2 prt, 4 talar, 5 kisik, 6 Krk, 8 Ita, 12 LNP, 13 Tit.

«Debelin mi je svetoval, naj se ločim.»

«Mima, kako moreš govoriti takšne besede!»

«Pusti, pusti dobre nauke, mamica, čez pc. leta bom že morda žena bogatega veletrgovca Debelina in bom imela denarja ko toče.»

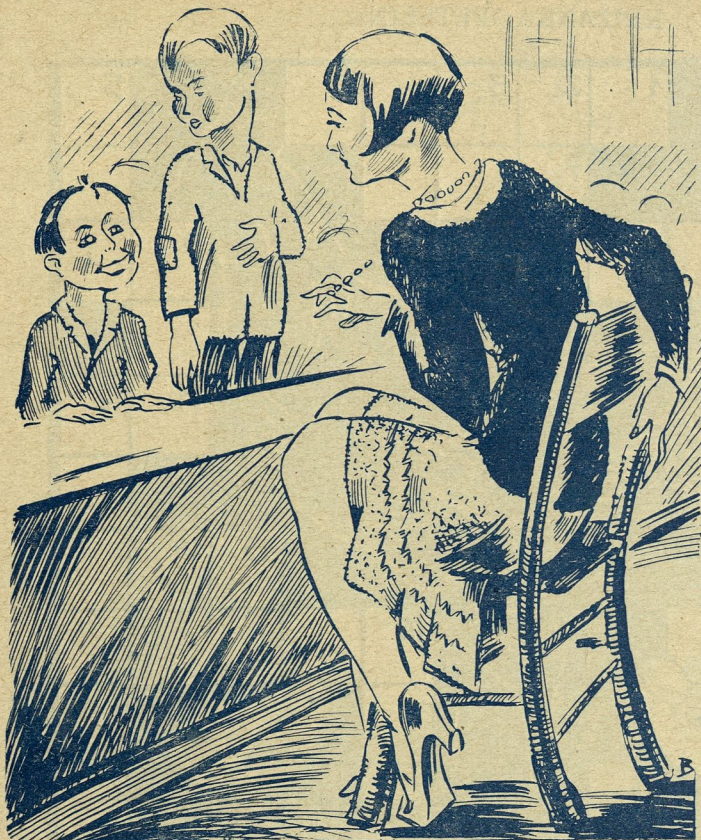
«Ubogi Milan», je vzdihnila Mima, ko je bila izrečena ločitev. «Žal mi je, Milan je bil

vedno tako dober z menoj in tako rada sem ga imela. Celih osem let sem srečno živela z njim.»

«Uboga Mima,» je dejala njena mati, «ali ga boš mogla pozabiti?»

Mima je imela sedaj vsega dovolj. Ložo v operi, eleganten avto, krasne toalete.

Milan se je skušal potolažiti, pa ni šlo, čeprav si je očital, da je bedak, ker visi na

ZEMLJA SE HITRO VRTI.

«Nejček, ali se vidi,
da se zemlja vrti?»

«Da, in še prav hitro
se suče.»

«Kako to?»

«Naš Janez je trdil
včeraj, ko je prišel iz
gostilne, da se je svet
strašno hitro vrtel okoli
njega...»

tako ničvredni ženski. Iskal je tolažbe v ljubezni. Pa je imel srečo. Lepega dne je prejel nežno anonimno pismece, vse prepojeno z nežno duhtečim parfemom.

Neznanka, vila se je imenovala, ga je morala poznati že od prej, ker je s tako obzirnostjo govorila o njegovi nesreči ter ga tolažila.

Prvemu pismu je sledilo drugo, tretje in cela vrsta. Bila so strastna zaljubljena pisma živahne mlade dame.

Milana se je lotilo neizmerno hrepenenje, da bi poznal to plamenečo žensko.

Čez dva tedna je korespondenca prenehala. Doslej ji še ni pisal, saj ni vedel, komu. Pa mu je dala naslov, kamor lahko pošilja pisma, in sedaj je začel on pisariti pisma, dolga po 32 strani.

*

Neke temne zimske noči je našel Milan okna svoje sobe gosto zastirta. Služabnik je pač pozabil napraviti svetlo. Tipajoč je iskal Milan vžigalce.

Nenadoma je zaslišal rahel šum.

«Kdo je tu?»

Vročje ustnice so se pritisnile na njegova usta in zaslišal se je glas: «Jaz sem, tvoja vila.»

Milan je vrnil poljub z enako strastjo in šepetal: «Moja vila, moja sladka vila!»

Ko je oba zaljubljena minila prva pijanost, sta napravila luč. Pred Milanom je stala Mima, njegova nekdanja Mimica, kuštrava, skodrana in zaljubljena, v divni toaleti, lepša ko kdaj prej v svojem življenju.

Za hip ga je minila opojnost, toda že se mu je bližala Mima v vsej svoji zapeljivosti in mu začela šepetati na uho najslajše besede, ki jih je zmogla.

«Milanček, ti ne veš, kako je sladko varati in oža s teboj — pomisli s teboj, katerega ne bo moj mož nikdar sumil...»

Milan jo je poslušal s turobnim obrazom ki se je kmalu zjasnil. Njegov zadnji cdpor je bil zlomljen. Naj bo, izpil bo kupico ljubezni do dna.

Frumencij.